NOTATNIK TERENOWY

Wiosna to czas, w którym wszystko wokół nas budzi się do życia..
To idealny moment, żeby wybrać się do lasu lub parku
i obserwować zmieniającą się przyrodę.

Na kolejnych stronach znajdziesz zadania
i ćwiczenia, które pobudzają ciekawość
i rozwijają zmysł obserwacji. Mamy nadzieję,
że będziesz się przy nich świetnie bawić!

Stargard to miasto, które może pochwalić się
wspaniałymi parkami, także zabytkowymi.

Szczególnie gorąco zapraszamy Cię do poznania parku Chrobrego, Piastowskiego, Popiela i Jagiellońskiego. Nie znaczy to jednak, że nie możesz kontynuować swoich badań w innych miejscach. Im więcej obserwacji tym lepsze i dokładniejsze wyniki. Miłego odkrywania świata!

W dawnych czasach ludzie wierzyli, że na wiosnę trzeba obudzić przyrodę. Wiele zwyczajów związanych z wiosną polegało na robieniu jak największego hałasu - im weselej i głośniej tym lepiej! Hałas miał także wypędzać zimę, więc pierwszego dnia wiosny, kiedy to topiono w rzekach Marzannę*, z całych sił hałasowano specjalnymi grzechotkami.

Zadanie 1

W trakcie spaceru pozbieraj przedmioty, które posłużą Ci do zrobienia grzechotki. Mogą to być małe kamienie, żołędzie, kasztany, itp. - ich zadaniem będzie "hałasowanie".

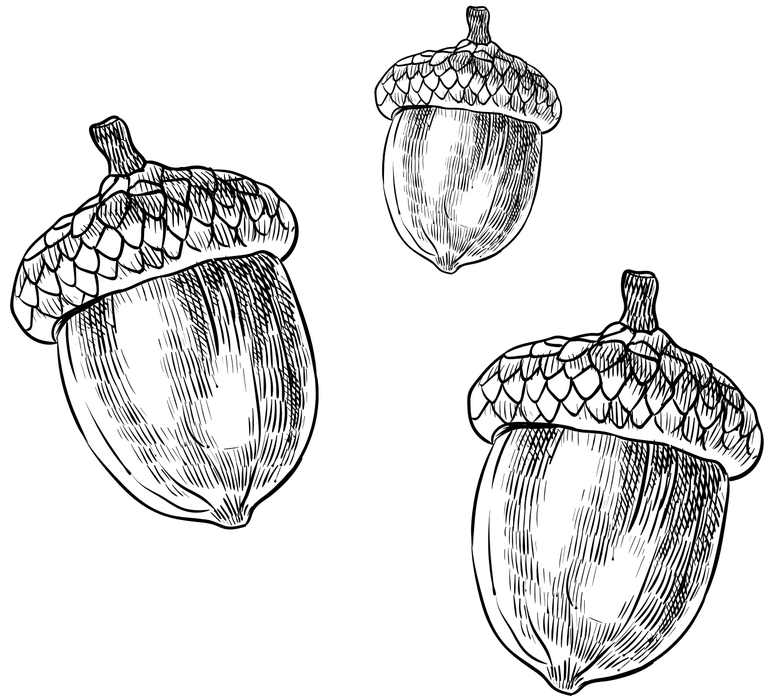

*Marzanna - uznawana za symbol zimy. Pierwszego dnia wiosny wynoszono ją w pobliże rzek/strumieni, podpalano i wrzucano do płynącej wody, żegnając tym samym porę zimową.

W domu przygotuj:

- słoik
- balon
- taśmę klejącą
- przedmioty zebrane podczas spaceru

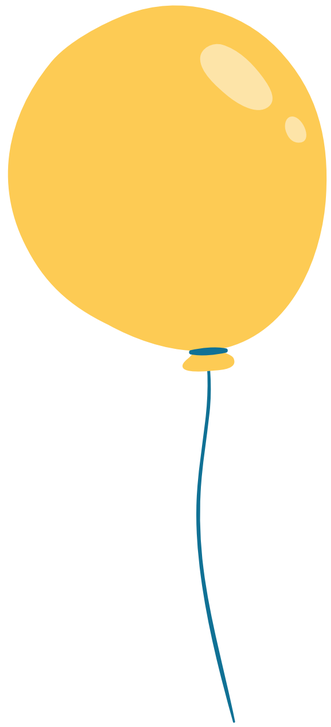

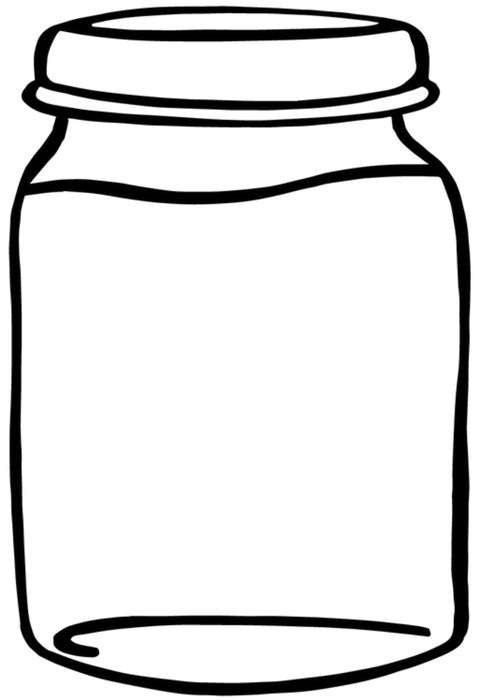

- Wsyp do słoika przedmioty zebrane na spacerze. Możesz je wsypywać stopniowo i sprawdzać jaki dźwięk wydają.

- Kiedy wybierzesz najlepszy dźwięk, rozetnij balon i naciągnij go na otwór w słoiku. Brzegi balonu przyklej do słoika używając taśmy klejącej. Pamiętaj, żeby balon był przez cały czas napięty i nie marszczył się (możesz poprosić o pomoc drugą osobę).

- Jeśli chcesz możesz ozdobić swoją grzechotkę przyklejając do niej kawałki wycinanek, wstążki, itp.

*Możesz też zamiast słoika wypróbować inny pojemnik, np. puszkę, zakręcane butelki, kartonowe pudełka (np.od pasty do zębów) i co tylko przyjdzie Ci do głowy :)

Skąd wiemy, że przyszła wiosna? Kiedyś ludzie bardzo uważnie przyglądali się przyrodzie i wypatrywali pierwszych znaków świadczących o zbliżającej się zmianie pór roku. Mogły to być pierwsze przebiśniegi, bocian, który przeleciał nad polami, pąki i zalążki liści na drzewach...Wraz ze zmieniającymi się porami roku, zmieniają się także otaczające nas kolory.

Zadanie 2

Podczas spaceru po okolicznych parkach zwróć uwagę, jakie kolory pojawiły się w ostatnim czasie. Poszukaj młodych liści, kwiatów, popatrz w niebo i pod swoje nogi. Zapamiętaj jak najwięcej z nich - możesz je także zapisać obok..

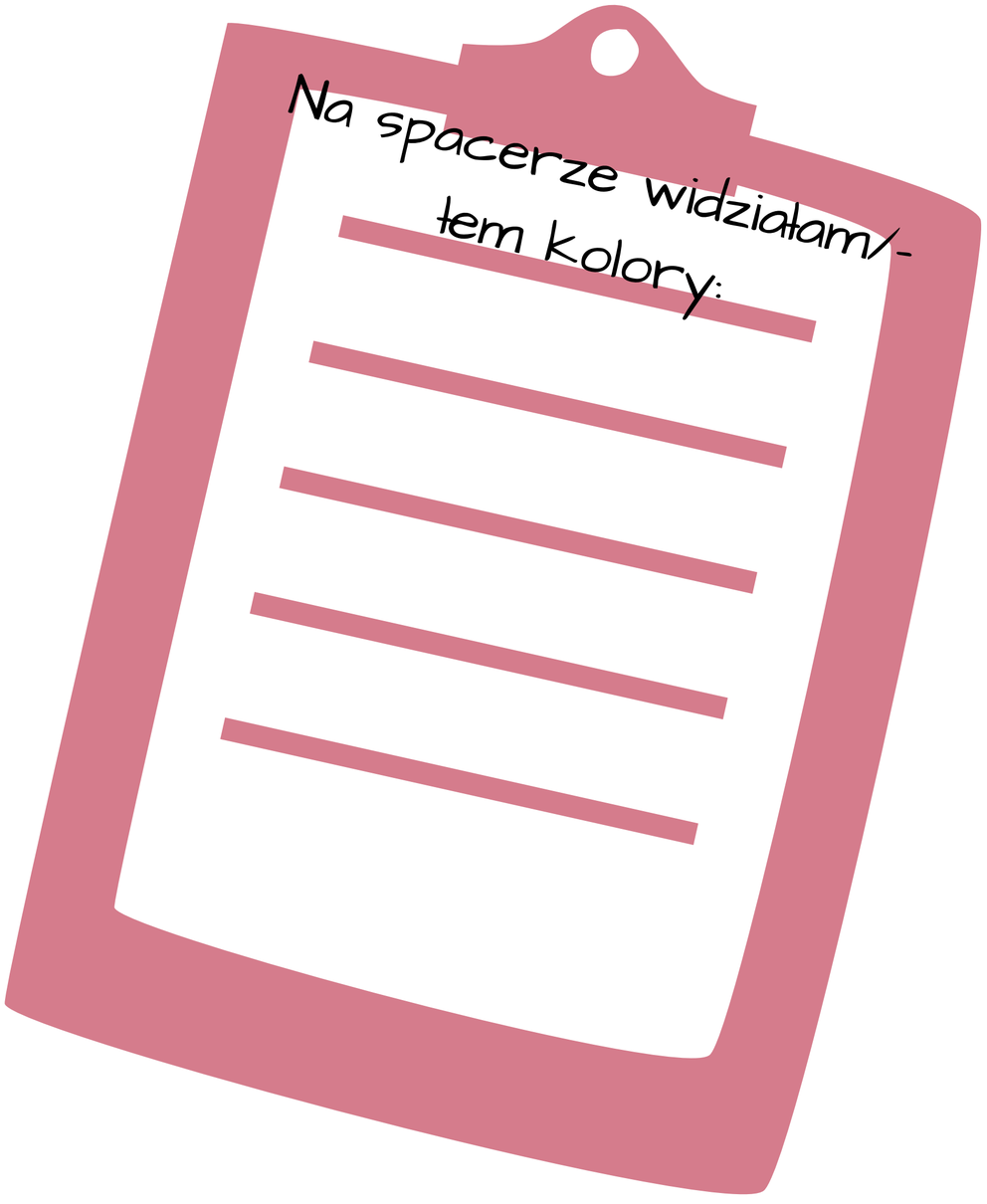

W domu przygotuj:

- warzywa i owoce w kolorach, które udało Ci się zaobserwować podczas spaceru
- pojemnik do zamrażania kostek lodu
- coś do rozdrabniania (np. widelec)
- puste przezroczyste szklanki

1. Weź po kawałku/garści każdego z warzyw i owoców, które przygotowałaś/-eś i rozgnieć je widelcem na miazgę (każde z nich osobno, tak żeby się nie pomieszały).

2. Każde z nich włóż do osobnego okienka w pojemniku na kostki lodu. Całość zostaw w zamrażarce na kilka godzin, tak żeby dobrze się zamroziły.

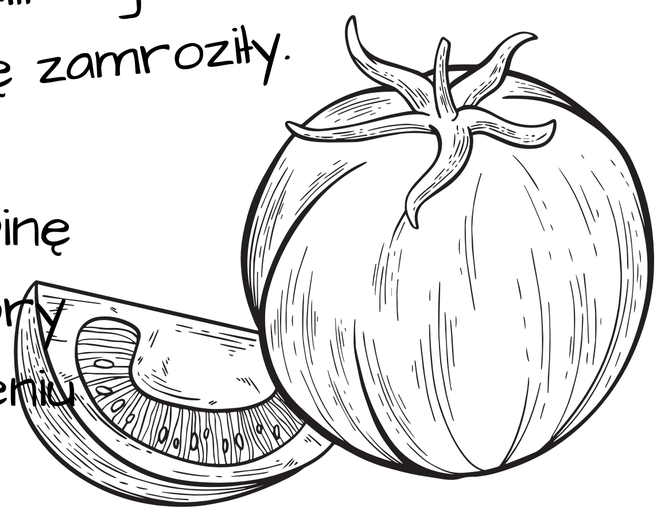

3. Do pustej szklanki wrzuć swoje kolorowe kostki lodu i dolej odrobinę wody. Obserwuj co będzie się działo z kostkami. Jak zmieniają się kolory w trakcie rozpuszczania kostek? Jak wygląda "napój" po rozpuszczeniu wszystkich kostek?

4. Albo: każdą kolorową kostkę wrzuć do osobnej szklanki. Dolej odrobinę wody i poczekaj aż zaczną się rozpuszczać. Obserwuj zmiany w każdej ze szklanek. Jeśli chcesz, spróbuj czy rozpuszczone kostki nadają się na farby do malowania. Weź pędzelek, kartkę papieru i spróbuj namalować nimi wiosnę!

Co roku, w trzeci weekend września, odbywa się w Polsce akcja "Sprzątania świata". Wtedy to setki osób, dorosłych i dzieci, nie tylko zbiera porzucone w okolicy śmieci, ale też organizują warsztaty, zajęcia, pokazy, dzięki którym możemy nauczyć się jak najlepiej dbać o środowisko.

Bardzo często pod długiej zimie, kiedy stopnieje śnieg, w parkach i na ulicach pojawiają się śmieci...

Bardzo ważne jest, żeby pamiętać o Ziemi nie tylko raz w roku, ale codziennie. Zastanów się co mogłabyś/-byś robić każdego dnia, żeby pomóc naszej planecie. Swoje pomysły zapisz poniżej. Pamiętaj, że czasem małe rzeczy powtarzane codziennie znaczą bardzo wiele:

Recycling to nadawanie rzeczom i przedmiotom drugiego życia. Zamiast je wyrzucać możemy naprawić, albo zamienić je w zupełnie nową rzecz.

Zadanie 3

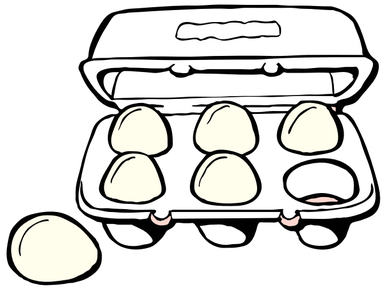

W domu przygotuj:

- pudełko po jajkach
- ziemię do kwiatów
- nasiona

Wiosna jest doskonałą porą na założenie swojego ogródka. W dawnych czasach wczesną wiosną wysiewano owies - potrzebował on około 2 tygodni, żeby pięknie wyrosnąć na Wielkanoc. Zamiast owsa dzisiaj możemy też zasadzić pyszną rzeżuchę :)

1. Jeśli chcesz, żeby Twoja przyszła doniczka była kolorowa możesz ją najpierw ozdobić przyklejając do pudełka po jajkach wycinanki, kawałki materiału,bibułę, itp. Nie maluj pudełka farbami - w połączeniu z wodą mogą stworzyć mieszankę, która zaszkodzi roślinom.

2. Do okienek po jajkach wsyp ziemię ogrodniczą. Następnie do każdego z nich wsyp trochę ziaren owsa albo rzeżuchy. Pamiętaj, żeby nasiona wsypywać równomiernie, żeby pięknie wyrosły. Każde ziarenka leciutko wciśnij w ziemię, żeby nie wystawały.

3. Pamiętaj o podlewaniu - zarówno owies jak i rzeżucha lubią mokrą ziemię. Nie przesadź jednak z ilością wody, najlepiej użyć do tego spryskiwacza.

*Gotowy, wyrośnięty owies przypomina trawę i ma piękny zielony kolor. Możesz go użyć do zafarbowania wielkanocnych pisanek - wystarczy zagotować z nim wodę i wrzucić jajka :)

*Rzeżucha ma mnóstwo witamin i jest pyszna! Kiedy urośnie możesz ją dodawać do kanapek, sałatek, albo jeść bez niczego.

A może zasadzisz w swoim ogródku jeszcze inne rośliny?

Pomnik przyrody to drzewo/krzew/roślina szczególnie cenny ze względów naukowych, zabytkowych, kulturowych i innych. W naszym mieście można znaleźć sporo takich pomników - każdy z nich jest oznaczony specjalną tabliczką.
Rośliny te podlegają ochronie.

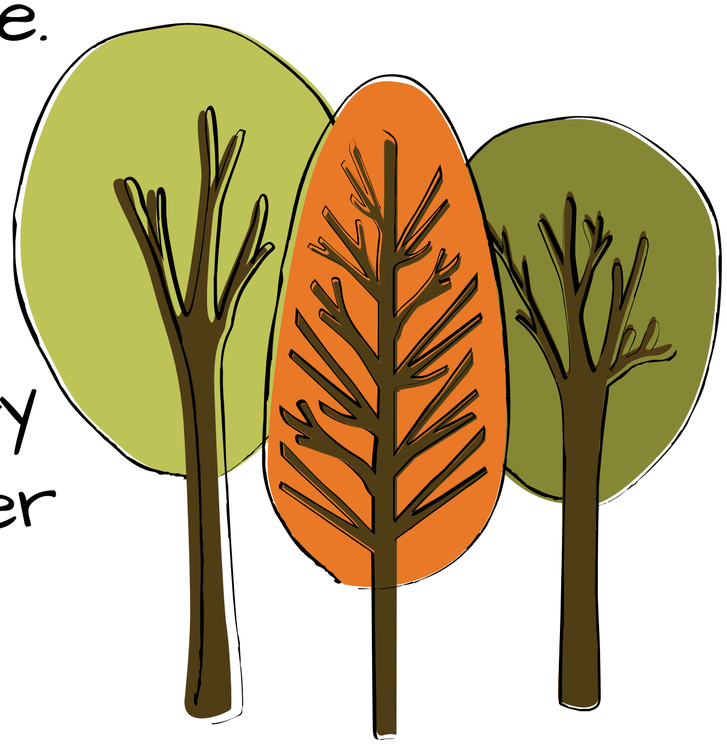

W parku Popiela i w parku Jagiellońskim można zobaczyć bardzo wyjątkowe drzewa, które zostały uznane za pomniki przyrody. Wybierz się na spacer i spróbuj odnaleźć miejsca opisane na kolejnych stronach.

Zadanie 4

1. Na początek znajdź drzewo, którego kora wygląda jak popularny wzór stosowany na strojach wojskowych, czyli "moro". Zdjęcie tej kory możesz obejrzeć tu

2. Spróbuj policzyć wszystkie drzewa w parku Popiela, które mają taką korę, i na których widać tabliczkę z napisem "Pomnik przyrody".
Wynik wpisz tu:.....

*Te drzewa to platany klonolistne. Te, na które patrzysz mają ponad 100 lat!

Zadanie 5

1. W parku Jagiellońskim, do którego możesz przejść mostkiem nad rzeką Iną, odnajdź miejsce widoczne na tym zdjęciu:

Jeden z dębów różni się od pozostałych - jest większy, bardziej rozłożysty, potężniejszy... Czy wiesz, które to drzewo? Znajdź tabliczkę z napisem "Pomnik przyrody" i zrób zdjęcie tego dębu.

*To "Dęby Bismarcka" zasadzone w tym miejscu w 1885 roku, z okazji 80-tych urodzin kanclerza Otto von Bismarcka.

Podczas wiosennych spacerów postaraj się odnaleźć inne pomniki przyrody w naszym mieście. Ile udało Ci się odkryć do tej pory?

Zadanie 6

Wybierz się na spacer po stargardzkich parkach i poszukaj pierwszych wiosennych kwiatów. Zrób im zdjęcie i wklej je w puste miejsca poniżej. Postaraj się znaleźć kwiaty w jak największej liczbie kolorów.

Krokusy

Przebiśniegi

Inne...

Dawniej, zanim wymyślono zegary podobne do tych, których używamy dzisiaj, ludzie odmierzali czas obserwując położenie słońca. Ich codzienne zajęcia dostosowywane były do rytmu dnia i nocy.

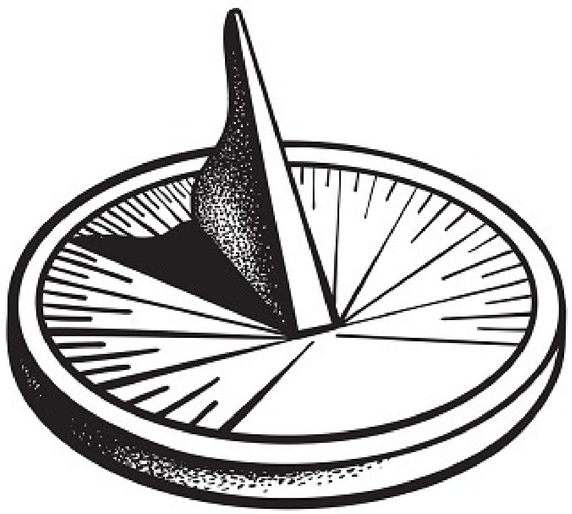

Zegar słoneczny odmierza czas na podstawie zmiany pozycji Słońca. Jego działanie polega na wskazaniu odpowiedniej podziałki za pomocą cienia, rzucanego przez nieruchomą wskazówkę na skalę czasu, umieszczoną na powierzchni tarczy zegarowej, znajdującej się na ziemi, posadzce, ścianie budowli lub postumencie.

Zadanie 7

Wybierz się na spacer do parku Jagiellońskiego i spróbuj odnaleźć znajdujący się tam zegar słoneczny.

Sprawdź, którą godzinę pokazuje. Czy zgadza się to z tym co możesz odczytać ze swojego zegarka?

Zadanie 8

*Zegar słoneczny pozbawiony jest własnego napędu, jego działanie wykorzystuje obrotowy ruch Ziemi, co pozwala zaliczyć go do klasy zegarów naturalnych (razem z zegarami wodnymi, piaskowymi i ogniowymi). W domu spróbuj zrobić klepsydrę, czyli innego rodzaju zegar naturalny.

W domu przygotuj:

- 2 małe, plastikowe butelki
- 1 zakrętkę
- taśmę do izolacji
- piasek, drobną kaszę lub sól (do wyboru)

1. Do jednej z butelek nasyp sól, piasek lub kaszę.
2. W środku nakrętki zrób dziurkę, przez którą piasek będzie mógł wylatywać. Zakręć nią pełną butelkę.
3. Pustą butelkę odwróć tak, by dało się ją postawić na pełnej butelce - muszą się dotykać szyjkami.
4. Połącz obie szyjki taśmą izolacyjną.

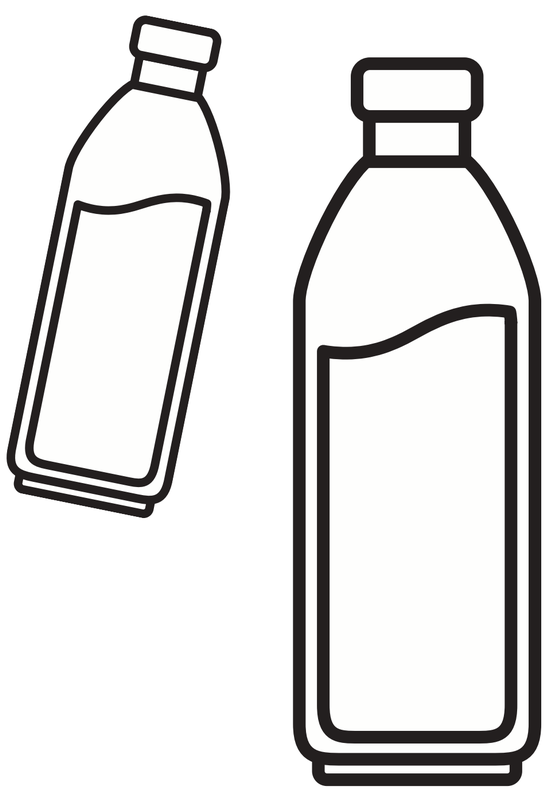

Twoja klepsydra jest już gotowa! Jeden obrót klepsydry będzie nową jenostką czasu (zamiast minut, godzin, itp.). Żeby sprawdzić ile trwają Twoje codzienne czynności obróć klepsydrę tak, żeby pełna butelka była na górze. Kiedy cały piasek przesypie się do dolnej butelki odwróć je ponownie.

A teraz sprawdź ile zajmuje Ci....

odrabianie lekcji _____

oglądanie bajek _____

granie na komputerze _____

jedzenie śniadania _____

sprzątanie swojego pokoju _____

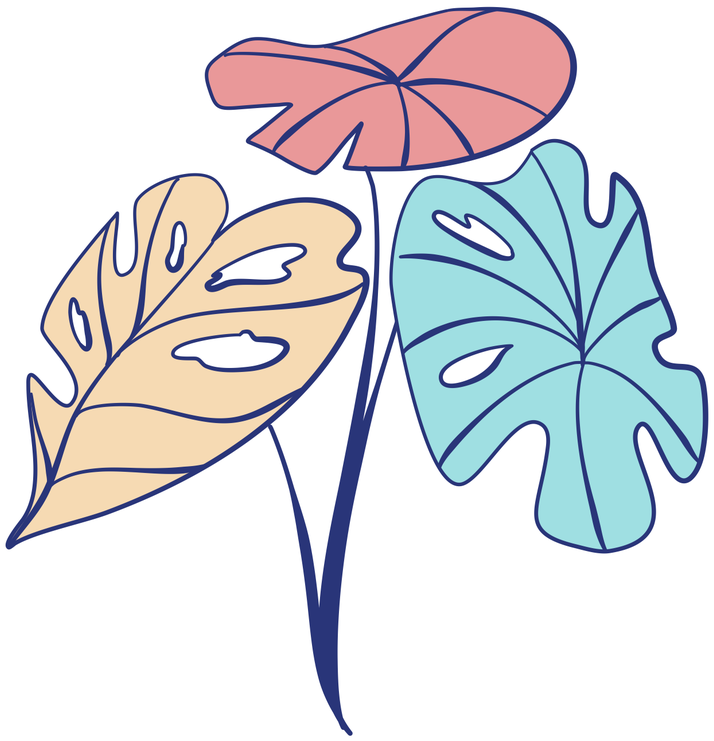

Zadanie 9

Podczas wiosennego spaceru spróbuj znaleźć rośliny widoczne na zdjęciach znajdujących się na następnej stronie

*Część z nich to rośliny "zimozielone", czyli takie, które przez cały rok zachowują liście lub igły.

1.

2.

3.

4.

5.

Czy wiesz jak nazywają się te rośliny?
Na osobnej stronie znajdziesz nazwy -
dopasuj je do właściwych zdjęć
i dopisz, w którym miejscu znalazłeś
poszukiwaną roślinę.

6.

Zdjęcie rośliny

Nazwa: bluszcz pospolity

Miejsce zerwania i cechy szczególne:

Zdjęcie rośliny

Nazwa: krokus

Miejsce zerwania i cechy szczególne:

Zdjęcie rośliny

Nazwa: krokus

Miejsce zerwania i cechy szczególne:

Zdjęcie rośliny

Nazwa: cis pospolity

Miejsce zerwania i cechy szczególne:

Zdjęcie rośliny

Nazwa: leszczyna

Miejsce zerwania i cechy szczególne:

Zdjęcie rośliny

Nazwa: bukszpan

Miejsce zerwania i cechy szczególne:

MUZEUM ARCHEOLOGICZNO-HISTORYCZNE
STARGARD

Koncepcja, opracowanie tekstowe
oraz graficzne: Patrycja Jakubiak